

РЕЗОЛЮЦІЯ КРУГЛОГО СТОЛУ

"Перспективи публічного управління та адміністрування в сфері економічної конкуренції", що відбувся 12 травня 2016 року в Національному університеті «Львівська політехніка» на базі кафедри теоретичної та прикладної економіки Інституту адміністрування та післядипломної освіти

Кафедрою теоретичної та прикладної економіки Інституту адміністрування та післядипломної освіти Національного університету «Львівська політехніка» з нагоди 10-річчя підготовки фахівців з управління в сфері економічної конкуренції проведено круглий стіл.

Важливість проведення круглого столу за вказаною вище тематикою обумовлена необхідністю врахування практичних викликів перед публічним управлінням та адмініструванням в тематичному наповненні дисциплін, що викладатимуться при підготовці бакалаврів та магістрів з акредитованої спеціальності «Публічне управління та адміністрування», спеціалізація – «Управління в сфері економічної конкуренції». Зокрема, передбачається, що фахівці з публічного управління та адміністрування, мають володіти знаннями та навиками щодо організації розвитку регіонів, сприяння розвитку товарних ринків, залучення інвестицій, підвищення конкурентоспроможності регіонів, підприємств в регіонах, ролі місцевого самоврядування для регіонального розвитку, забезпечення умов для розвитку бізнесу в регіонах тощо.

Метою проведення круглого столу визначено –

- обговорення проблем децентралізації в Україні на державному рівні та на рівні адміністративно-територіальних одиниць;
- виявлення практичних вимог суспільства до державного службовця, як особи, що покликана відстоювати інтереси фізичних та юридичних осіб, становленню громадянського суспільства;
- з'ясування проблем формування та реалізації кадрової політики органів влади, місцевого самоврядування, контрольно-наглядових органів тощо;
- проведення дискусії щодо проблем підготовки якісних фахівців з публічного управління та адміністрування, державних службовців;
- розроблення стратегічних напрямів підготовки фахівців у сфері публічного управління та адміністрування;
- налагодження тісної взаємодії між органами влади, місцевого самоврядування, контрольно-наглядових органів, бізнесу, громадських і політичних організацій та вищих навчальних закладів у підготовці фахівців з публічного управління та адміністрування у сфері економічної конкуренції тощо.

В круглому столі взяли участь Поплавська Жанна Василівна – завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету "Львівська політехніка", д.е.н., професор, Яськов Віктор Васильович – директор Інституту адміністрування та післядипломної освіти Національного університету "Львівська політехніка", к.т.н., доц., Підлісний Юрій Теодорович – заступник голови Львівської обласної державної адміністрації, Гірняк Володимир Олегович – заступник голови Львівської обласної ради, Сивак Ольга Романівна – начальник управління зовнішньоекономічних відносин та інвестицій Львівської міської ради, Тодошук Андрій Васильович – заступник начальника Львівської митниці ДФС, радник податкової та митної справи I рангу, Зубач Любомир Львович - народний депутат, член комітету Верховної ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, Живко Зінаїда Богданівна – завідувач кафедри менеджменту Львівського державного університету внутрішніх справ, доктор екон. наук, проф., Ліпінцев Андрій Вікторович – заступник директора з наукової роботи ЛРІДУ НАДУ при ПУ, Пушак Ярослав Ярославович – завідувач кафедри економіки та економічної безпеки, Львівський державний університет внутрішніх справ МВС України, д.е.н., старший науковий співробітник, Науменко Раїса Андріївна – професор кафедри менеджменту Київського торгово-економічного університету, доктор екон. наук, проф., старший науковий співробітник, Смичок Василь Дмитрович – начальник відділу аерологічних спостережень Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Львівський регіональний центр з гідрометеорології, к.т.н., Кужелюк Юрій Анатолійович – голова фракції партії Громадянська позиція в Львівській міській раді, Фецак Олег Богданович – голова об'єднання громадян «Громадянська європейська співпраця», Подольчак Назарій Юрійович – завідувач кафедри адміністративного та фінансового менеджменту Національного університету "Львівська

політехніка", д.е.н., професор, Тригобюк Сергій Сергійович – заступник голови правління з комерційної діяльності Публічного акціонерного товариства "Львівський обласний виробничий рибний комбінат", к.е.н., Дружицька Олеся Михайлівна – головний експерт Першого відділу досліджень та розслідувань Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, Скорик Ольга Віталіївна – головний державний інспектор сектору з питань захисту прав інтелектуальної власності та експортного контролю управління організації митного контролю Львівської митниці ДФС, Смичок Василь Дмитрович – начальник відділу аерологічних спостережень Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Львівський регіональний центр з гідрометрології, Довба Микола Олексійович – консультант з економічних питань Львівської обласної ради, Сватюк Оксана Робертівна – доцент кафедри менеджменту Львівського державного університету внутрішніх справ МВС України, Мойсеєнко Ірина Павлівна – професор кафедри фінансової безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ МВС України, доктор екон. наук, проф., Хаварівський Устим Богданович – доцент кафедри менеджменту Львівського державного університету внутрішніх справ МВС України, член експертної ради МОН.

За результатами дискусії щодо пропонування до обговорення питань, учасниками круглого столу було сформульовано такі висновки та практичні рекомендації:

1. Щодо проблем децентралізації в Україні на державному рівні та . на рівні адміністративно-територіальних одиниць

Сформульовано важливість та актуальність децентралізації, адміністративно-територіальної реформи для України. Підкреслено, що у Львівській обл. з 16 територіальних громад лише 13 є платоспроможні, які здатні утримувати заклади культури, освіти, охорони здоров'я тощо. Процеси децентралізації у Львівській області охоплюють понад 18 тис. чиновників.

З врахуванням наявних проблем в децентралізації, визначено, що основними засадами успішної децентралізації є такі:

- створення об'єднаних територіальних громад та передання їм управління;
- розуміння керівниками на місцевому рівні принципів та інструментів публічного адміністрування, що стане підґрунтям для правильного бюджетування, управління та ін.
- врахування європейського досвіду децентралізації, зокрема на прикладі Польщі, яка вже понад 25 років як розпочала децентралізацію;
- сприяння усвідомленню суспільством потреб в об'єднанні та формуванню сприйняття громадськістю процесів децентралізації, зокрема, завдяки підтвердженням не лише теоретичними, але і практичними прикладами дієвості та успішності децентралізації, також
- апробація методології децентралізації для мінімізації негативних наслідків в майбутньому;
- підпорядкування органам влади на місцевому рівні таких структур, рибне господарство, водне господарство, з врахуванням результатів реалізації експерименту у Львівській області щодо переведення в підпорядкування обласній адміністрації таких структур як служба автомобільних доріг та облавтодор;
- реальна децентралізація фінансів, бюджетних потоків.

2. Щодо вимог суспільства до державного службовця, як особи, що покликана відстоювати інтереси фізичних та юридичних осіб, сприяти регіональному розвитку та становленню громадянського суспільства

Встановлено, що в Україні наявна необхідність у формуванні нового національного класу – класу держслужбовців. Державні службовці формуються у сфері публічного управління та адміністрування, яка тісно пов'язане з економікою – найважливішою його сферою, оскільки держслужбовець несе відповідальність перед суспільством за те, що відбувається в державі, регіонах, починаючи з економіки і закінчуючи культурою та ін. сферами. Підкреслено важливість управління у сфері економічної конкуренції на різних рівнях (рівні державних органів, органів місцевого самоврядування, малого, середнього та великого бізнесу), оскільки економіка є одним із найголовніших факторів розвитку держави.

Визначено, що державний службовець надзвичайно важливий для становлення громадянського суспільства, правової держави. При цьому виокремлено, що проблема взаємодії держслужбовця і громадськості полягає у несприйнятті громадянами слова «ні», не розуміння меж права (відсутність

правосвідомості). Основними характеристиками державної служби, є наступні - важка, малооплачувана, невдячна, але стабільна робота з ознаками волонтерства.

Сформульовано риси, якими має володіти державний службовець, зокрема:

- вміння спілкуватися з людьми, тобто комунікабельність; розуміння того, що на державній службі матиме місце безперервна праця з людьми з різних соціальних верств, тому необхідно бути психологічно готовим до спілкування з ними;
- вміння пояснити свою думку, кваліфіковано її відстояти та доводити в різних дискусіях та полеміках; розуміння, що в більшості випадків держслужбовцю прийдеться казати слово «ні» через брак коштів в бюджеті, відсутність норми закону тощо;
- прагнення до навчання, здобуття нових знань, розуміння для чого потрібно приймати ті чи інші управлінські рішення, їх виконувати, тобто розуміти причинно-наслідковий зв'язок та бути здатним аналітично мислити;
- готовність до значної відповідальності перед суспільством та володіння великим обсягом знань;
- готовність до перевірки якості виконання управлінських рішень, незалежно від місця їх виконання та осіб, яким доручено виконання такого рішення;
- розуміння публічних процесів та вміння вносити у них зміни, зокрема, володіння креативністю.
- здатність до філософського мислення та стратегічного бачення;
- знання іноземних мов.
- розуміння того, що держслужбовець це покликання – покликання служити суспільству.

Одночасно із зазначеним, підкреслено, що реформування державної служби має здійснюватись еволюційно та супроводжуватись популяризацією державної служби через мотивацію праці – заробітна плата державного службовця має бути дещо вищою з середню заробітну плату у приватному бізнесі, тобто бути наділеним мінімальним матеріальним достатком.

Публічне управління та адміністрування потребує довіри людей, що дасть можливість йому розвиватись. При цьому стратегічними речами є формування суспільного мовлення, вирішення проблеми фінансування партій.

Вплив громадськості на формування влади має базуватись на професійному підході – необхідно формувати громадський кадровий резерв, до якого б входили люди не лише з позитивними людськими якостями, потенціалом до зростання, але і знаннями державного управління.

3. Щодо проблем формування та реалізації кадрової політики органів влади, місцевого самоврядування, контрольних-наглядових органів.

До основних проблем в реалізації кадрової політики в сфері державної служби віднесено відсутність спеціалізації праці, оскільки державні службовці не мають спеціалізованої освіти, наслідком чого є невміння приймати управлінські рішення, здійснювати документальний супровід їх виконання тощо. Як відзначили практики, в середньому з 431 самоврядних органів, 97% збиткових. В органах місцевого самоврядування наявно багато вільних вакансій, існує велика плінність кадрів, що дає можливість оновлювати кадровий склад.

Існуючі проблеми в кадровій політиці зумовлюють необхідність:

- профільного навчання, підвищення кваліфікації та перепідготовки існуючих державних службовців, особливо на рівнях обласного, районного та місцевого управління;
- здійснення навчання та перепідготовки кадрів вищими навчальними закладами України для запобігання відтоку інтелекту та притоку фінансових ресурсів;
- встановлення взаємної відповідальності перед суспільством вищих навчальних закладів, як структури, що готує фахівців у сфері публічного управління та адміністрування, так і органів влади, місцевого самоврядування, як роботодавців, що здійснює відбір кадрів на державну службу за процедурою конкурсного відбору;
- дотримання органами влади, місцевого самоврядування рівності паритету займання посади державного службовця для осіб з різною професійною підготовкою. При цьому особи, які мають профільну вищу освіту, володіють певною конкурентною свідомістю і мають більші шанси зайняти посаду держслужбовця;
- забезпечення постійного оновлення державних структур зі збереженням «кістяку» структури, який би не залежав від зміни нижчих чи вищих керівників. Тобто мінімізувати залежність

структури управління від зміни вищого керівництва для запобігання «паралічу» всієї структури. При цьому повна заміна чиновників є небажана, бо молода людина повинна окрім знань володіти й вміннями, які можна отримати під час навчання в людей з більшим досвідом. Потрібно змінювати лише керівну ланку, яка скерує в правильне русло роботу виконавців;

- реалізації керівництвом власної волі в кадрових питаннях для формування нової генерації державних службовців;

- формування вищими навчальними закладами кваліфікованої громадськості, як контролера діяльності державних службовців.

4. Щодо пропозицій для підготовки якісних фахівців з публічного управління та адміністрування (державних службовців).

Визначено, що для якісної підготовки державних службовців, необхідна наявність конкурентного середовища в освіті щодо публічного управління та адміністрування. З цією метою у Львівській області фахівців з публічного управління та адміністрування станом на 2016 р. здійснюють такі вищі навчальні заклади, як Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, Український католицький університет, Львівський державний університет внутрішніх справ МВС України та Національний університет «Львівська політехніка».

Сформульовано наступні пропозиції щодо підготовки якісних фахівців з публічного управління та адміністрування:

- забезпечення участі в програмі при Львівській обласній державній адміністрації «Реалізуй себе у владі» (інформація на сайті Львівської обласної державної адміністрації)- стажування молодих людей в різних структурних підрозділах, метою якої є надати можливість молодим особам з'ясувати чи бути державним службовцем є їх покликанням. За результатами такого стажування можливим є прийняття на роботу у Львівську обласну державну адміністрацію;

- проведення спільних круглих столів для обміну пропозиціями щодо удосконалення підготовки державних службовців;

- стажування студентів в різних органах влади, місцевого самоврядування, обласній державній адміністрації, обласній раді;

- підписання меморандуму між Національним університетом «Львівська політехніка» та обласною радою, обласною адміністрацією, міською радою щодо проходження практики студентами;

- проведення представниками міської ради відкритих лекцій щодо проблем в роботі органів місцевого самоврядування та вимог до державного службовця;

- адаптація навчальних програм у вищих навчальних закладах до проблем в публічному управлінні та адмініструванні, проблем в місцевому самоврядуванні;

- співпраця з органами місцевого самоврядування щодо залучення вітчизняних фахівців іноземними інвесторами з врахуванням вимог останнього;

- створення митними органами у Львівській області публічної програми щодо стажування випускників вищих навчальних закладів на зразок програми, що діє в Львівській обласній державній адміністрації;

- популяризація досвіду Українського католицького університету щодо навчання за програмою публічного управління та адміністрування. Така програма навчання складається з модулів. Під час навчання (триває 6 місяців) реалізується певний проект – наприклад, проект залучення коштів на закупівлю комп'ютерів в навчальний клас школи, проект «електронний квиток» тощо;

- дотримання стратегічних аспектів у підготовці фахівців за спеціальністю публічне управління та адміністрування – вищі навчальні заклади повинні закласти базову основу розуміння публічного управління та адміністрування, навчити аналітично мислити, приймати рішення та нести відповідальність за їх реалізацію, прагнути до самонавчання навіть після закінчення вищого навчального закладу та вміти адаптуватись до мінливого зовнішнього середовища.

З врахуванням сформульованих висновків та практичних рекомендацій, учасниками круглого столу вирішено:

1. Направити листи з цією резолюцією до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України із проханням забезпечити внесення змін до Закону України «Про державну службу», які містили б вимоги професійної освіти у сфері публічного управління та адміністрування, як обов'язкової умови займання посад

державними службовцями. Також з проханням врахувати під час реалізації адміністративно-територіальної реформи в Україні основних засад успішної децентралізації, що визначені учасниками круглого столу.

2. Підтримати ініціативи організатора та ініціатора круглого столу щодо проведення подібних круглих столів із залученням міжнародних та українських фахівців, представників органів влади, місцевого самоврядування, контрольно-наглядових органів, бізнесу, громадських і політичних організацій та вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку фахівців з публічного управління та адміністрування.
3. Підтримати ініціативу організаторів круглого столу щодо інформування з питань публічного управління та адміністрування працівників друкованих та електронних засобів масової інформації, які висвітлюють питання діяльності державних службовців.
4. Запропонувати Міністерству освіти і науки України врахувати у вимогах до навчальних програм Вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку фахівців з публічного управління та адміністрування, визначені учасниками круглого столу риси, якими має володіти державний службовець.
5. Запропонувати Міністерству освіти і науки України, іншим міністерствам, відомствам та управлінням активізувати співпрацю з організаторами та учасниками круглого столу з питань перекваліфікації, підвищення кваліфікації чинних державних службовців.
6. Запровадити співпрацю між організаторами та учасниками круглого столу на постійній основі з питань стажування, проходження практики студентами вищих навчальних закладів, підвищення кваліфікації, залучення представників державних органів та місцевого самоврядування до навчального процесу підготовки фахівців з публічного управління та адміністрування.

За дорученням учасників круглого столу,
Представники Оргкомітету круглого столу

Завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки
Національного університету «Львівська політехніка»,
д.е.н., проф.

Поплавська Ж.В.

Доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки
Національного університету «Львівська політехніка»,
к.е.н., доцент

Михальчишин Н.Л.